

บทคัดย่อ

ราชอาณาจักรกัมพูชาเป็นประเทศเพื่อนบ้านของไทยและเป็นสมาชิกสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้วยกัน ดินแดนของชาวเขมรในปัจจุบันเป็นดินแดนอันเคยรุ่งเรืองด้วยอารยธรรมมานานหลายศตวรรษ ซึ่งปรากฏเป็นพยานหลักฐานในความเจริญรุ่งเรืองดังกล่าวมาจนถึงปัจจุบัน ความเจริญรุ่งเรืองดังกล่าวได้อับแสงลงมาเป็นลำดับตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 13 เป็นต้นมา หลังจากที่อาณาจักรสยามทางด้านตะวันตกและอาณาจักรญวนทางด้านตะวันออกเฉียงเหนือเข้ามาแทน และผลักดันขยายอิทธิพลครอบงำเข้าสู่ราชอาณาจักรกัมพูชา มาจนถึงกลางคริสต์ศตวรรษที่ 19 หลังจากนั้นอิทธิพลของทั้งสองประเทศก็ลดถอยลง ราชอาณาจักรกัมพูชาได้ตกไปเป็นอาณานิคมของฝรั่งเศสตั้งแต่ปี 1863 เพิ่งมาได้รับอิสรภาพเมื่อปี 1953 นี้เอง

ราชอาณาจักรกัมพูชาจัดเป็นประเทศที่ได้ผ่านวิกฤตการณ์ทางการเมืองและการสงครามทั้งสงครามภายในที่เกิดจากความขัดแย้งกันเองและสงครามภายนอกที่เกิดจากการแผ่ขยายอิทธิพลของมหาอำนาจมาหลายครั้ง วิกฤตการณ์ดังกล่าวเป็นสาเหตุที่ทำให้ชาวเขมรต้องประสบเคราะห์กรรมอย่างหนักหนาสาหัสสากรรจ์ทั้งชีวิต ทรัพย์สินและสภาพจิตใจ นับเป็นโศกนาฏกรรมที่ประเทศเล็ก ๆ ประเทศหนึ่งในเอเชียอาคเนย์ได้รับแม้จะด้วยจิตใจหรือพลอยรับเคราะห์กรรมก็ตาม

ในปัจจุบัน ราชอาณาจักรกัมพูชาได้รับการบำบัดรักษาบาดแผลในอดีตด้วยความหวังเยของประชาคมโลกและประชาคมในแถบเอเชียอาคเนย์ด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นองค์การสหประชาชาติ ประเทศมหาอำนาจ ประเทศต่าง ๆ แถบเอเชียและประเทศสมาชิกสมาคมประชาชาติแห่งอาเซียน (ASEAN) ด้วยกัน รัฐนาวาแห่งราชอาณาจักรกัมพูชาได้ปรับเปลี่ยนทิศทางการบูรณะฟื้นฟูประเทศจากระบอบสังคมนิยมมาสู่ระบอบเสรีประชาธิปไตยได้อย่างสง่างาม โดยจัดการเลือกตั้งทั่วไปเป็นครั้งแรกเมื่อปี 1993 และครั้งที่ 2 เมื่อปี 1998 และจะจัดการเลือกตั้งทั่วไปเป็นครั้งที่ 3 ในปี 2003 แม้ว่ากัมพูชาจะมีประสบการณ์ทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยน้อย และผู้นำทางการเมืองเกิดความขัดแย้งกันในระดับหนึ่งก็ตาม แต่ปัจจัยหลักทางการปกครองในระบบประชาธิปไตยทั้งสองประการดังกล่าว ก็ได้รับการปรับปรุงแก้ไขด้วยความประนีประนอมจนทำให้ประเทศเข้าสู่ยุคสมัยแห่งความสงบและมีความมั่นคงทางการเมืองสูงสุดเท่าที่กัมพูชาเคยมีมา

รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรกัมพูชาโดยการนำของสมเด็จอฮุน เซน นายกรัฐมนตรี กำลังเร่งรัดพัฒนาประเทศด้วยการปฏิรูประบบต่าง ๆ เข้าสู่ระบบเสรีนิยมตามยุคสมัยของโลกาภิวัตน์ ทั้งทางด้านการเมือง การปกครอง การเศรษฐกิจ การศึกษา ศิลปวัฒนธรรม การท่องเที่ยว ฯลฯ โดยการ

ประกาศยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศเรียกว่า “ยุทธศาสตร์สามเหลี่ยม” ประกอบด้วยการสร้าง
สันติภาพ การฟื้นฟูสันติภาพและการรักษาความสงบเรียบร้อยของประเทศ การบูรณาการประเทศ
กัมพูชาเข้าสู่ความสัมพันธ์เป็นหนึ่งในเดียวกับประชาคมโลกและอาเซียน และการสนับสนุนส่งเสริมและ
พัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้เจริญขึ้นแบบยั่งยืน ลดความยากจนของประชาชนลง

ราชอาณาจักรกัมพูชาได้จัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 5 ปี เป็นฉบับที่ 2
โดยแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 ประกาศใช้ระหว่างปี 1996-2000 ในปัจจุบัน
อยู่ระหว่างการดำเนินการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (ปี 2001-2005)
ประสบการณ์จากการดำเนินการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1
รัฐบาลได้มีการทบทวนและปรับปรุงแก้ไขและเป็นแนวทางในการดำเนินการพัฒนาประเทศในแผน
พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 2 แนวทางการพัฒนาตามแผนดังกล่าว ทำให้เศรษฐกิจ
ของกัมพูชาโดยทั่วไปเริ่มแข็งแกร่งขึ้นตามลำดับ

ลักษณะเด่นอันเป็นเอกลักษณ์ประการหนึ่งของราชอาณาจักรกัมพูชาคือศิลปวัฒนธรรมและ
ศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยว เนื่องจากกัมพูชามีความโดดเด่นทางด้านศิลปวัฒนธรรมและมี
แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และโบราณสถานที่มีชื่อเสียงไปทั่วโลกคือ นครวัด นครธม
อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจึงเป็นแหล่งรายได้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศแหล่งสำคัญของประเทศ โดย
ในปี 2000 มีนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นถึง ร้อยละ 41 ต่อปี

ปัญหาทางสังคมของราชอาณาจักรกัมพูชาที่เผชิญหน้าอยู่ในปัจจุบันคือ ความยากจน
ประชาชนขาดการศึกษา ขาดการร่วมตัดสินใจทางการเมือง สภาพการคอร์รัปชันสูง อัตราการเพิ่มของ
ประชากรสูง สาธารณสุขมูลฐานขาดแคลน ปัญหาความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมายบ้านเมือง สภาพ
อนาธิปไตยในสังคมและสวัสดิภาพของสังคม โครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปการยังล้าหลัง สภาพ
แวดล้อมถูกทำลาย ปัญหายาเสพติดและโสเภณี ปัญหาสถานภาพสตรีและสภาพแรงงานไร้ฝีมือ
เป็นต้น

ราชอาณาจักรกัมพูชาแม้จะเป็นประเทศน้องใหม่ของสมาคมประชาชาติแห่งอาเซียนก็ตาม
แต่ก็มีทรัพยากรธรรมชาติที่พร้อมมูลทั้งแม่น้ำ ทะเล ป่าเขา และทรัพยากรอันเป็นมรดกชิ้นสำคัญของ
บรรพบุรุษคือปราสาทราชวังโบราณต่าง ๆ ที่รอการดำเนินการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อนำมา
พัฒนาประเทศให้เจริญมั่นคงต่อไป